

Tervpályázatok

Az OMA pályázati munkássága

Kihirdették a kínai Chengdu városban lévő Unicorn sziget városépítészeti pályázat négy továbbjutott pályaművét. Két kínai építészroda mellett az amerikai Morphosis és a holland OMA építészroda került a második fordulóba. A pályázat kapcsán bemutatjuk a Rem Koolhaas által jegyzett építészroda történetét. Az OMA a kortárs építészetet talán leginkább befolyásoló építész alkotóműhely, egyben oktatóbázis. Itt kezdte el pályafutását több, azóta már külön is befutott építész, Zaha Hadid (Zaha Hadid Architects), Ben van Berkel (UNStudio), Winy Maas (MVRDV), Joshua Prince-Ramus és Erez Ella (REX), Xaveer de Geyter (XDGA) Julien de Smedt (JDS) és Bjakre Ingels (BIG) is.

Rem Koolhaas 1944-ben született Rotterdamban, apja ismert író és filmkritikus. Rem 8 éves korában a család Indonéziába költözött apja munkája miatt. Az ázsiai vidéknek azóta is nagy kedvelője Koolhaas. Visszatérve Hollandiába Rem újságírói munkát vállalt, és a filmiparban is elkezdett dolgozni. „B kategóriás” filmeknél segédkezett forgatókönyvíróként. Rem ezután hirtelen elhatározásból, mindent hátrahagyva Londonba költözött, és

beiratkozott az Architecture Association Schoolba. A választott új szakma nem állt azonban tőle távol, hiszen Rem nagypapja is építész volt. Az iskolában hamar megmutatkozott Koolhaas különleges gondolkodásmódja és az építészetelmélet iránti fogékonysága. Írói vénával megáldott ember lévén több mehökkentő írást is jegyzett londoni diákévei alatt.

Ebben az időszakban lett mentora és tanára a görög származású Elia Zenghelis, akivel első közös írásuk egy önkéntes építészeti börtönt mutatott be, Exodus projekt néven. Több elméleti projektet is készítettek közösen, a legtöbbet az Amerikai Egyesült Államokról és annak építészetről. Az alkotópáros már ekkor megszállottja volt Amerikának. A londoni diákévek után az elméleti tanulmányainak is köszönhetően Koolhaas ösztöndíjat nyert New Yorkba, ahol P. Eisenmantól és O. M.

Ungerstől is tanulhatott. 1978-ban megírta *Delirious New York* (Eszelős New York) című könyvét Manhattan utcaszerkezetéről, a metropolisz beépítési módjáról és a felhőkarcolók fejlődéstörténetéről. A kritikusok rögtön klasszikusnak kiáltották ki, és „must read” jelzővel látták el a könyvet, ami azóta a kortárs építész legfontosabb elméleti írásává vált. Egyetlenegy megtervezett épület nélkül Rem Koolhaas olyan hírnevet szerzett, amelyről sok építész csak álmodhat egész karrierje során.

1975-ben Koolhaas és felesége, Madelon Vriesendorp, valamint Zenghelis és felesége, Zoe Zenghelis együtt alapították meg az

Office for Metropolitan Architecture, azaz OMA nevű közös építészrodájukat. Az eredetileg Londonban működő iroda a kezdetekben főleg számukra sikertelen tervpályázatokon vett részt. Az első nyertes munkájuk a hágai Holland Parlament épületére kiírt tervpályázat volt, melyet Zaha Hadiddal közösen jegyeztek 1978-ban. Az épületet végül egy

olyan építészroda tervezhette meg, amely nem vett részt a tervpályázaton. Az első megépült tervük az 1987-ban elkészült a Holland Táncszínház. Ennek a munkának köszönhetően sikerült – kissé későn ugyan, de sikeresen – leszámolni az elméleti építész skatulyával. Ezek után rohamosan fejlődött az iroda, a világ több pontjára terveztek épületeket. 1991-ben készült el Nexus néven a fukuokai lakóházuk, 1998-ban az ikonikus Maison à Bordeaux családi ház, melynek közepén egy szoba méretű emelőplató található, ami a mozgássérült lakó mozgását segíti. 2000-ben Rem Koolhaas elnyerte a Pritzker-díjat, mellyel a világ sztárepítészeti közé emelkedett.

Csak ezután vált lehetővé, hogy Koolhaasnak az Amerikai Egyesült Államokban is megvalósuljon épülete. Ugyan már 1996-ban dagozott az Universal Stúdió nagy-

1. Az OMA legfontosabb munkái

2-3. Unicorn Sziget, Chengdu, Kína- OMA, továbbjutott pályamű

szabású bővítési tervein, a projekt anyagi okokból nem valósult meg. Ugyanígy járt az OMA 1999-ben a New York-i Whitney Múzeum és a Los Angeles Museum of Art bővítésének terveivel. Az 1998-ban elkezdett McCormick Tribune Campus Center az első megvalósult terv a tengerentúlon. A Chicagóban lévő Illinois Institute of Technology (ITT) több mint húsz Mies van der Rohe által tervezett épülete mellett álló új diákcentrum 2003-ban készült el. A fölül kialakított, jelszerű magasvasút-alagúttal a kampusz új, karakteres, kortárs épületet kapott. A Seattle Központi Könyvtár szintén emblematikus eleme lett a nyugati parton lévő város utcáinak. Egy atipikus formájú, ferde üvegfelületekkel lehatárolt, acél tartószerkezettel rendelkező középületet

hozta létre, ahol a könyvtárban lévő közösségi funkciók egymás között átlátásokkal rendelkeznek, az épület fő helyiségei pedig három dimenzióban kapcsolódnak össze.

Az amerikai projektek mellett az OMA világszerte tervezett épületeket. A 2002-ben elkészült kínai állami televízió (CCTV) két földre leálló tömeggel rendelkező, egymásba fordított, szalagszerű felhőkarcolója meghatározó eleme a pekingi üzleti negyednek. 2003-ban valósult meg a Holland Nagykövetség Berlinben, mely különös homlokzati tagolást kapott. A 2005-ben elkészült, Portóban lévő, Casa da Música egyedi alakja miatt ikonikus épülete lett a városnak. A Zeche Zollverein egy meglévő bányai ipari épülete volt, amit Koolhaas csapata 2006-ban alakított át törté-

neti múzeummá. A Prada-üzleteket és a cég központját a 2000-es évektől az OMA tervezi.

Legújabb ikonikus épületei a De Rotterdam magasház együttes 2013-ból, valamint a jelenleg is építés alatt álló Shenzhen tőzsdeépület és a különös téri kialakítású Axel Springer Campus irodaépület Berlinben. A landmark épületek sorát folytathatja a kínai Chengdu városba tervezett Unicorn Sziget beépítési terve, ahol kifejezetten startup és innovatív vállalatokat kívánnak bevonni. A diverz telepítést nagy zöldfelületek, gyalogos dominancia és változatos téri helyzetek jellemzik.

Burián Gergő

Képenként – válogatás a közelmúlt pályázati terveiből:

4

Amikre érdemes figyelni

közeledő határidővel leadható pályázatok:

- Switch Guggenheim Múzeum, New York
beadási határidő: 2018. 08. 31.
- Dunakeszi Járásbíróság és Dunakeszi Járásai
Ügyészség
beadási határidő: 2018. 09. 04.
- Jövő otthonai: Az építész háza
beadási határidő: 2018. 09. 15.
- Nemzeti Köszolgálati Egyetem
Katasztrófavédelmi Speciális Képzési
Központ
beadási határidő: 2018. 09. 19.
- A New York-i Central Park újragondolása
beadási határidő: 2018. 10. 10.

5

6

7

- 4. Új főváros, Andhra Pradesh, India – Foster + Partners, első díjas pályamű
- 5. Tudományos Központ, Suzhou, Kína – gmp Architekten, első díjas pályamű
- 6. Nacka Port lakóház, Stockholm, Svédország – Kjellander Sjöberg, első díjas pályamű
- 7. Nemrut vulkánkilátó, Törökország – University of Puerto Rico, Fernando Irizarry, Marcos Ortiz, Gabriel Rivera, első díjas pályamű
- 8. Cseh Erdészeti Egyetem, Hradec Králové, Csehország – Chybik Kristof, első díjas pályamű

8

Rovatszerkesztő: Burián Gergő